

Sankt Johannes kyrka Malmö

55.5942, 13.0017

I slutet av 1800-talet hade Sankt Pauli församling vuxit så kraftigt att det fanns behov för ytterligare en kyrka. Man lät också bilda en ny församling; Sankt Johannes församling.

Kyrkan som liksom församling fått sitt namn efter aposteln Johannes, byggdes i början av 1900-talet och ritades av Stockholmsarkitekten Axel Anderberg. Denne var egentligen specialiserad på teaterbyggnader och hade bland annat ritat teatrarna i Norrköping, Kristianstad, Karlstad, Linköping samt Operan i Stockholm. Ovanför dörren står det 1906, som var det år då kyrkan planerades att invigas, men en konflikt på arbetsmarknaden försenade invigningen, som kunde ske först i juni 1907. Men trots detta var en del av inredningen då ännu inte klar. För dekorationsmålningarna i kyrkan stod målaren och konstnären Johan Gullstrand, denne hette ursprungligen Johan Olsson och var anställd vid Antonssons Målerifirma i Malmö. Stenarbetarna utfördes av firman Scheller och Nilsson och träsniderierna av Charles Persson.

Fasaden består av handslaget tegel från Börringe tegelbruk, men här finns bland annat också inslag av kalksten från Närke och Gotland.

I toppen på det 60 meter höga kyrktornet hänger de tre kyrkklockorna som gjöts 1906 av M & O Ohlsson i deras filial i Lübeck.

Kyrkan har inget vapenhus och dörrarna leder rakt in i mittskeppet, och invändigt är kyrkan fylld med rosor, huggna i sten, snidade i trä och målade. Rosen är en Kristussymbol – och därför kallas Sankt Johannes kyrka för "Rosornas kyrka".

Längs mittskeppets vänstra sida sitter tre änglar som i sina händer har symbolerna för hopp, kärlek och tro. Hoppet och tron symboliseras av ankare respektive kors medan kärleken representeras av rosor istället för det gängse hjärtat.

Kyrkans triumfbåge pryds av Martin Luther, den svenske reformatorn Olaus Petri och som en hyllning till Malmös danska historia hans danska motsvarighet Claus Mortensen. Claus Mortensen var verksam just i Malmö efter reformationen. På andra sidan, över predikstolen finns en bild på Martin Luther.

Golvet i koret är belagt med marmor, med inläggningar av vit, vitsvart och röd marmor bruten i Italien och Frankrike.

Altartavlan är gjord helt i ek och invigdes 1909. Altaruppsatsen, ramen och den ställning tavlan sitter på, är snidad hos Malmö Snickerifabrik och relieftavlan är gjord av skulptören Harald Sörensen-Ringi, som använde sin egen familj när han snidade. Hans egna barn stod modell för de två barnen på Jesus vänstra sida, och den knäböjande kvinnan på samma sida är efter hans hustru.

Överstycket togs ner på 1950-talet men sattes åter upp 2016.

Flera gipsavgjutningar har gjorts av altartavlan och några av dessa används av kyrkor i bland annat Norrland och Finland.

Väggmålningarna utfördes 1922 bland annat av konstnär Johan Gullstrand, som var anställd vid Antonssons Målerifirma i Malmö.

Dopfunten av Bremersandsten är skapad av Christoffer Keppner i Malmö.

Predikstolen från 1907 har relieftavlor med motiv ur Jesu liv tillverkade av Carl Andersson.

Altaret i Sankta Maria sidokapell kommer från Sankt Jakobs kapell som stängdes år 2000.

I orgeln som är byggd 2008 av Åkerman och Lund i Kista utanför Stockholm finns bland annat pipor från 1907 års orgel men också från andra orglar. Orgelfasaden är från den föregående orgeln.

Kistorgeln är byggd av H Klop i Gardesren, Nederländerna.

Källor:

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Pdf: "Sankt Johannes kyrka - kulturhistorisk karaktäristik och bedömning". Lunds stift/jajs arkitekter Kristina Simonsson 2017.